

Конгрес Українських Націоналістів

Змагатимеш до поширення сили, слави, багатства і величі Української Держави

НАЦІЯ І ДЕРЖАВА

e-mail: nacija@ukr.net www.cun.org.ua 28 березня 2013 року № 13 (488)

СТИХІЯ. ЛЕЛЕКИ. ПОКЛИК ВІТЧИЗНИ

Хурделиця, снігові замети, несамовитий вітер – стихія, про яку заздалегідь попереджували синоптики, прийшла в Україну "несподівано". Київ паралізовано. Затори на дорогах і рятувальна техніка, що не може з ними впоратися. У сніговому полоні – тисячі автівок, потяги, що постійно запізнювалися, літаки, які не літали. А ще – магазини без хліба. Сваволя негоди, що тривала трохи більше доби, стала індикатором правди про нас – таких, які ми є, неспроможних протистояти стихії.

…А тим часом на Іванофранківщину "з далекого краю лелеки летіли". Вони поверталися з теплих країв на рідні плеса, а опинилися на засніжених берегах, скутих кригою рік та водоймищ. Люди кинулися допомагати лелекам, годувати, захищати від негоди. Та тільки не всіх врятували… Птахи летіли на поклик Вітчизни, бо що може бути сильнішим, ніж любов до неї?..

Продовження теми на 3-й стор.

ВОЛЯ НАРОДАМ! ВОЛЯ ЛЮДИНІ!

БІЛОРУСЬКИЙ ДЕНЬ ВОЛІ У КИЄВІ

25 березня Київська міська організація КУНу разом з Білоруським центром в Україні, національно-патріотичними партіями та організаціями столиці відзначили День Волі біля стін посольства Республіки Білорусь у Києві. Цього дня 95 років тому було проголошено Білоруську Народну Республіку (БНР).

Привітання братньому білоруському народу від Конгресу Українських Націоналістів передав голова КМО Конгресу Юрій Шепетюк. Виступаючи перед посольством Білорусі, він зазначив, що, як правило, усі диктатори погано закінчують. "Згадаймо долю Чаушеску, який був страчений без суду та слідства революційним натовпом", – сказав Шепетюк.

"Показово, що День Волі білоруси сьогодні можуть відзначити лише за межами своєї країни, оскільки за участь у цьому святі у Білорусі арештовують. Зокрема, кілька днів раніше, у Мінську було затримано трьох українських громадян лише за те, що тримали Державний прапор України", – відзначив Юрій Шепетюк.

"Конгрес Українських Націоналістів вимагає від білоруської влади негайно звільнити українців. Ми також звертаємось до МЗС України зробити усе можливе, щоб затримані українці якнайшвидше повернулися на Батьківщину", – зазначив голова Київської міської організації КУНу.

Під час акції виступали В'ячеслав Сівчик, Ігор Мазур (Тополя), Георгій Лук'янчук, Юрій Сиротюк.

Учасники пікету підготували та відправили листа до білоруського посла з вимогою звільнити затриманих українців.

Прес-служба КУНу

ФОРУМ

РОБИМО УКРАЇНСЬКУ СПРАВУ

23 березня Голова Конгресу Українських Націоналістів Степан Брацюнь взяв участь у Другому Форумі українських справ, який відбувся в музеї Івана Гончара в Києві.

Захід було заплановано як публічний комунікативний майданчик між громадськістю, політиками, експертами з економіки, видавничої справи, діячами культури для обговорення нових підходів розбудови Української держави.

Незважаючи на вкрай складні погодні умови на Форум прибуло понад 50 осіб із столиці та регіонів України.

Під час заходу працювали 4 секції: "Українська перспектива", де велася дискусія про довготривалий шлях розвитку українського суспільства та становлення України як впливового гравця на міжнародній арені; "Українська гуманітарна альтернатива" – в цій секції обговорювалися основні виклики перед українством в гуманітарній галузі, зокрема, проблеми існування україномовних медіа, української книги, русифікація, шлях який відкрив горезвісний закон Ківалова-Колесніченка, та освіти, основну загрозу якій становлять реформи Дмитра Табачника. В секції "Українська економічна альтернатива" розглядали проблеми ринку української землі, а також детально аналізували методи перетворення української економіки на конкурентоздатну та її відхід від олігархічної моделі. Завершальною була секція "Українська політична альтернатива", в якій учасники Форуму обговорили суспільний попит на появу ідеологічних партій в країні, зокрема – партій правого, національно-демократичного спрямування.

На Форумі своїми думками поділилися директор Центру розвитку суспільства Ігор Харченко, експерти Т. Бебешко, К.Стеценко, народні депутати України М.Княжицький та О.Медуниця, голова Форуму видавців України О. Коваль, письменник К.Матвієнко, представник ініціативи "Гуртом" В. Левчук, економісти В.Панченко, М.Пшевлоцький, Голова Конгресу Українських Націоналістів С.Брацюнь, громадсько-політичні діячі С.Бондарчук, І.Коліушко, О.Солонтай, голова МНК С.Кузан. Через скайп з присутніми поспілкувався політолог О.Кривдик.

Голова Конгресу Степан Брацюнь відзначив після закінчення Форуму, що проведення подібних заходів є надзвичайно важливою справою в сучасній Україні.

"Саме на таких заходах налагоджується комунікація між політичними і громадськими організаціями. І нам є для чого об'єднуватись – захист української мови, культури, ідентичності, європейського вибору українців. Ці питання є нагальними для сучасної України й потребують нових шляхів вирішення, які повинна запропонувати суспільству українська еліта", – наголосив лідер Конгресу.

Прес-служба КУНу за матеріалами УІС

ВАКХАНАЛІЯ

ПРОВОКАЦІЯ ПРОТИ ЗАСТУПНИКА ГОЛОВИ КУНу

21 березня, в Новомосковську двічі намагалися незаконно затримати заступника Голови Конгресу Українських Націоналістів, в.о. голови Дніпропетровської обласної організації КУНу Марію Олійник.

Пані Марія була присутня на засіданні суду з кримінальної справи Дмитра Будима за звинуваченням його у шахрайстві. Рішення у цій справі за позовом ошуканих громадян було винесено у 2010 році, згідно з ним Д. Будим був засуджений на 2 роки умовно. При цьому суд зобов'язав його повернути потерпілим кошти, а також присудив сплатити потерпілим за моральну шкоду. Але апеляційний суд повернув справу на новий розгляд.

За словами М. Олійник, вона зареєструвалась у судовому засіданні разом з іншими представниками ЗМІ як кореспондент газети "Нація і держава". Зацікавленість Конгресу кримінальною справою Дмитра Будима невипадкова, адже, як повідомлялось раніше, 16 березня цей молодик незаконно проголосив себе головою Дніпропетровської ОО КУНу, а 17 березня разом із Т. Невською, Д. Сухановим і С. Борисенко напав на Марію Олійник у партійному офісі й викрав партійне майно, печатки й документи.

Під час засідання суду Д. Будим подав клопотання про затримання Марії Олійник і Анатолія Фурмана як злочинців, проте і прокурор, і суддя відхили його. Після закінчення судового засідання, коли заступник Голови КУНу виходила із зали, її намагались затримати чоловіки у формі підрозділу "Грифон". Коли вона стала вимагати пояснень, на підставі чого її затримують, міліціонери не змогли відповісти і через деякий час відпустили М. Олійник.

На цьому незрозумілі події не закінчились: на виході із будинку суду Марію Олійник обступили працівники Новомосковського відділу міліції, які знову ж таки без пояснень намагались її затримати. Тільки через 40 хвилин міліціянти відпустили заступника Голови Конгресу.

"Сьогодні мене двічі спробували безпідставно затримати. Такі дії правоохоронців є абсолютно незаконними і неприпустимими з правової точки зору", – наголосила вона.

Марія Олійник підготувала звернення до Дніпропетровської обласної прокуратури щодо перевірки дій правоохоронців підрозділу "Грифон" і Новомосковського відділу міліції з вимогою кваліфікувати ці дії відповідно до ККУ як зловживання та перевищення службових повноважень і покарати винних.

Прес-служба КУНу

ВИБОРИ

З перемогою, друже Володимире!

24 березня відбулися проміжні вибори депутата Рудківської міської ради Самбірського району Львівської області. Перемогу здобув висуванець Конгресу Українських Націоналістів Володимир Марциняк, за якого проголосувало 68 відсотків виборців. Він переміг Михайла Романовича, якого висунула районна організація ВО "Свобода".

За словами голови Самбірської районної організації КУНу Михайла Шпака, перемога висуванця Конгресу є результатом багатолітньої копіткої роботи конгресівців на теренах району, вона свідчить про довіру городян до Конгресу Українських Націоналістів.

Вітаємо друга Володимира з перемогою і бажаємо плідної роботи новообраному депутатові Рудківської міської ради!

Прес-служба КУНу

ДУМКИ З ПРИВОДУ

ЗАЖЕРЛИВІСТЮ КЛЯТОЮ ПЕРЕМОЖЕНИЙ

Тарас МАРУСИК

"Іноцьке житіє є довершеністю християнського житія, довершеність християнська є наслідування Христового житія. Христос довершеність не в чому іншому заклав, як в нестяжанні... Інок, схильний до стяжання, хоча й вважає, що добродійства дотримується, та себе обманює, бо не має їх основи – вільної Христової бідності..."

("Записки святителя Петра Могили"/ Упоряд. І. В. Жиленко. – К.: Фенікс, 2011).

Книжка Петра Могили – унікальне видання, яке містить першу повну публікацію його записника за період 1628–1632 років, до того, як він став Митрополитом Київським, Галицьким і всієї Русі. В записниках Петра Могили – не лише документи, в яких ідеться про господарську діяльність, не лише чернетки богослужбових творів, але й його роздуми та записи свідчень про чудеса. Один з таких записів торкається безпосередньо Межигір'я – не теперішнього "гламурного", а 400-річної давності.

Не зайве нагадати, зокрема, парафіянинові Української православної церкви Московського патріархату Вікторові Федоровичу, що Петро Могила канонізований тієї ж таки церквою в 1996 році.

Отже, "Записки святителя Петра Могили", запис 4: "Року 1614 один шляхетний на ім'я Василь Воронич достоїнством писар земський київський, зажерливістю клятою переможений, повстав на манастир святий общинножительний, що називається Межигірським, і насмілився відняти в нього озеро під назвою Косор і собі присвоїти. Відігнав від ставу (рибальського) іноків та людей манастирських із сітями, що там для риболовлі були, своїх там поставив і людей, і сіті. Ігумен тамтешній тогочасний на ім'я Гедеон з братією багато молили його, аби не віднімав у них озеро, яке ніколи не було його, але здавна манастирське, і від нього весь рік братія рибою харчується. Він, ніскільки не слухаючи моління їхнього, ще більше укріпився в своєму лихому починанні, що остаточно відняв у них озеро. Не тільки це зробив, але і смертю погрожував їм, говорячи: "Якщо зустріну (тут) інока з вашого манастиря, як злодія повісити звелю".

Ігумен, побачивши: нічого не досягло благання їхнє до нього, уставив братам усім піст і молитви з поклонами повсякдень – рано сто, в полудень сто, увечері сто, говорячи: "Оскільки прохання наше не змогло навернути на милість ласого ворога нашого – помолімося Тому, хто бачить кривди наші й може вибавити нас від недоброзичливця нашого".

Невдовзі, як почали вони співати молебні соборні в церкві зі сльозами й зітханнями – о чудо! – прийшов слуга від Воронича, просячи ігумена і братію про молитву, оскільки, каже, тяжко захворів сьогодні пан мій, і не знаю, чи, повернувшись, знайду його живим. Ще вони молитви співали, прийшов і другий, ігумена просячи, аби прийшов з братією і єлей над ним освятив. Ігумен, благий муж і незлобивий, пішов до нього і єлей освятив йому. Але хвороба його тільки посилилась – ранком... перед смертю, усвідомивши свої гріхи, і що через це... хвороба... здолала його, покликав ігумена, з іншими гріхами й цей сповідаючи перед ним і з плачем пробачення просячи, повернув їм озеро і сіті свої, і харч, привезений туди для рибалок, манастиреві подарував…

…Спочатку біснувався, і така його мука була, що взявши ложку срібну, погриз і поїв, по цьому гарячка сильна обійняла його, по сповіданні і причасті Божественних Таїн, з глузду з'їхавши, помер.

Чув це я, Петро Могила, архимандрит святої великої і чудотворної Лаври Печерської Київської від багатьох віри гідних свідків, найбільше від православного митрополита Київського кир Йова Борецького, котрий був свідком цього чуда, і від братії святої Межигірської обителі. Написав це, аби побачили всі, хто кривдить чернечих рабів Божих, що швидко творить Бог (згідно з Євангельським своїм правдивим Словом) відомщення за обраних, які волають до Нього день і ніч, довго терплячи від тих. В літо 1629, місяця 26 дня".

Може, парафіянинові УПЦ МП варто прислухатися до справжнього ченця, святителя Петра, і почути з глибини століть його застереження, а також заклик до "нестяжання і вільної Христової бідності"?

Риторика, скажете, і матимете рацію. Але за шестиметровим муром межигірської садиби логіка і здоровий глузд, честь і совість зникають, як у "бермудському трикутнику" – залишаються суцільні риторичні запитання.

Чи знає Янукович, що він підтримав "славну" традицію, підхопивши естафетну паличку в Катерини ІІ і більшовиків, які доклали кожен своїх зусиль до нищення національної святині? Чи знає він, що майже 80 років тому "славні виродки", головні чекісти і комуністи УРСР, висадили в повітря монастир, щоб побудувати дачі для себе? Чи знає він, що кожен наступник на посаді першого секретаря ЦК чи Раднаркому (або інших одіозних абревіатур), стаючи "господарем" Межигір'я, наказував зруйнувати "хатинку" свого попередника і зводив нову? Так діяв Хрущов з будинком Постишева, Щербицький – з дачею Хрущова, зрештою, Янукович – зі "спадком" Щербицького.

Мабуть, знає, але, певне, думає, що він – не такий, як усі, і сподівається жити там якщо не вічно, то до якогось "заобрійного" часу. Хоче сховатися – та чи сховається? Пильне око супутників та Інтернету, з яким нинішній "намісник" Межигір'я явно не дружить, роблять його чи не вразливішим від качанівської ув'язненої.

Неоціненний дар

ЛІТОПИС УКРАЇНСЬКОЇ ПОВСТАНСЬКОЇ АРМІЇ

Розкішний подарунок від видавництва "Літопис Української Повстанської Армії" отримала Самбірська централізована бібліотечна система Львівської області – 2460 примірників "Літопису УПА" від першого до п'ятдесятого томів.

– Відтепер, – розповіла директор ЦБС Надія Фетісова, – майже кожна бібліотека Самбора та району матиме повний комплект томів "Літопису УПА". А це означає, що і вчителі, і школярі, і студенти, та й, зрештою, усі, хто цікавиться історією України, зможуть пізнати її з першоджерел.

Крім того, фонди книгозбірень Самбірщини поповнилися 660 новими виданнями, серед яких твори сучасних письменників і, що особливо важливо, 200 книжок для дітей. Цей дар надійшов від обласних бібліотек для дітей та дорослих.

Леся РУПНЯК

ПОДВИЖНИЦТВО

СІЧОВИЙ ШЛЯХ ПРОСВІТИ

25 березня розпочалася Всеукраїнська акція "Січовий Шлях Просвіти", піший марш групи українських патріотів від столиці України до найвищої вершини нашої держави – Говерли. Марш приурочено до славної дати – 200-річчя від дня народження Тараса Шевченка, яку будемо відзначати наступного року.

Метою акції є захист української мови та державності.

Патріоти пройдуть через міста і села Київської, Житомирської, Хмельницької, Тернопільської та Івано-Франківської областей. На шляху плануються зупинки та зустрічі з українською громадою.

Координатор акції – Олег Ткаченко, голова Запорізької "Просвіти", кандидат в народні депутати від Конгресу Українських Націоналістів на виборах до Верховної Ради 2012 року. Він вже пройшов пішки від острова Хортиця до столиці України.

Секретаріат Головного Проводу Конгресу звертається до осередків КУНу зазначених областей надати усіляку підтримку учасникам маршу.

Телефони Олега Ткаченка – 098-436-23-63; 099-971-15-36.

Прес-служба КУНу

Наші корпункти

Вінниця	Березовський В'ячеслав	(067) 258-55-71
Донецьк	Олійник Марія	(062) 337-23-48
Житомир	Ярмолінський Олег	(067) 702-63-37
Запоріжжя	Тимчина Василь	(0612) 67-31-82
Івано-Франківськ	Салига Роман	(0342) 3-11-35
Кіровоград	Тріщенко Віктор	(0522) 36-95-25
Київська обл.	Сахацький Олександр	(04597) 4-92-93
Київ	Шепетюк Юрій	(044) 278-63-89, 279-68-34
Луцьк	Хомич Іван	8-095-92-66-154
Львів	Динилиха Ігор	(0322) 38-67-63
Миколаїв	Яценьо Софія	(0512) 49-67-90
Одеса	Ролінський Володимир	(095) 678-76-73
Полтава	Паламарчук Дмитро	(050) 171-63-49
Рівне	Бідюк Юрій	(050) 435-34-34
Севастополь	Проценко Володимир	(0692) 48-79-46
Сімферополь	Овчарук Василь	(0652) 29-77-43
Суми	Друзь Віктор	(096) 485-67-37
Тернопіль	Ткач Володимир	(098) 711-05-50
Ужгород	Сачко Олександр	(099) 053-48-69
Харків	Дяків Богдан	(057) 716-02-18
Херсон	Реуцький Іван	(097) 285-32-96
Хмельницький	Бенюк Ніна	(8096) 362-72-23
Черкаси	Савченко Максим	(067) 647-35-24
Чернівці	Лютик Віктор	(0372) 51-02-72
Чернігів	Рябченко Валерій	(04622) 4-38-81

ДУМКИ З ПРИВОДУ

НЕГОДА ЯК ІНДИКАТОР НЕЕФЕКТИВНОСТІ ВЛАДИ

23 березня увійде в історію України як день, коли вилетіли геть, навіть з дурних голів, усі міфи про те, що нинішня влада хоча б у локальному чи регіональному аспектах складається бодай з одного ефективного менеджера. Всі ці легенди і міфи – не Стародавньої Греції, а сучасної України, розвіялися як дим. Повністю паралізовані міста, заблоковані магістралі, швидкі допомоги і пожежні машини, які так нікуди не доїхали, застиглі тролейбуси й трамваї, масові прокльони на адресу влади пересічних людей – це далеко не повний перелік усіх подій 23 березня 2013 року. На цьому тлі заклинання Партії регіонів про те, що її адепт пан Попов ефективний менеджер у Києві і за нього треба голосувати, викликають у киян вже не посмішку, а просто лють. Якщо він у них найефективніший, то які тоді пересічні? Народ в один голос заявляє, що "вони здатні тільки бабло косить". А ось заасфальтувати дороги, сніг прибрати чи труби поміняти в них абсолютно не виходить. Овва! Вони вже й бабло не вміють ефективно заховати.

Саме 23 березня це твердження повністю підтвердилося. Цього дня на Кіпрі ухвалили закони про 25 відсоткове оподаткування вкладів в офшорах. Тим, кому треба,напевно знають, яку "неміряну" кількість украденого в українців бабла закачано в Кіпр. Скрізь, у крайньому разі в Києві, відкриті філії "Bank of Kyprus". Невже, хлопці, вже й їжаку за рік до цього не було відомо, куди справа йде? Які у вас там радники? Яка їхня кваліфікація? Я не маю грошей на Кіпрі, але вже за два місяці до 23 березня радив усім знайомим: якщо маєте гроші на Кіпрі, забирайте їх звідти чимдуж швидше. Ні. Ці "хлопці" ще й ощадбанк Росії сюди запустили. З тими ж наслідками в найближчий час, що і з Кіпром. А ви кажете, що вони вміють "бабло косити". Та нічого вони не вміють взагалі. Все, що зроблено за останні три роки, стратегічно однозначно є провальним. Зачекайте, це тільки початок. Початок закономірного кінця.

Я не знаю, хто придумав зібрати у лавах партії влади таких мерзенних і примітивних персонажів, та ще й постійно показувати їх по "ящику". Один виглядає як класичний дегенерат, фото якого хоч уміщуй до відповідного вузівського підручника з медицини. А ось цей постійно плете таке, що в жодні ворота не лізе. Ще один запитує в широкого загалу, чи дійсно схожий на дурня. Що це таке? Адже саме вони врешті-решт починають асоціюватися з правлячим режимом. Це "брати"-росіяни їх туди натикали, чи, може, прокляті "америкоси"?

Пригадую, як восени київський "градоначальник" розповідав на телебаченні, на скільки мільйонів закуплено снігоприбиральної техніки. Якщо ці гроші не пішли до кіпрських офшорів, то де тоді ця техніка? 23 березня її не було ні на проїжджій частині вулиць, ні на тротуарах. Де техніка, де гроші? Якщо їх відправили до Кіпру, ото нині в ЄС потішаються над нашими "ефективними менеджерами" з розкрадання "бабла". Виявилося, що вони вкрали їх в українського народу не для себе, а для німців, французів, чи тих же кіпріотів.

Але й це ще не все. Цього ж 23 березня в Інтернеті промайнуло повідомлення, що у Тернопільській облраді розпалася фракція Партії регіонів. Це не є пересічною подією. Вона надзвичайно показова саме в попередньому контексті. Завжди серед пацюків, які втікають з тонучого корабля є найкмітливіші, які першими відчувають, що "гаплик" вже недалекий і пора "змотувати вудочки". Дуже скоро партію влади і її окремих найодіозніших персонажів обкладуть червоними прапорцями по всьому периметру. Суспільство не тільки в Україні, а й в усьому світі буде й далі радикалізуватися. Про це я писав у своїх статтях ще 15 років тому. Потреба в радикальних рухах і радикальних політиках нині величезна у всьому світі. Час політиків-злодіїв і політиків-демагогів проходить. Нині "історія з географією" вимагає появи на авансцені політиків, які здатні не лише продукувати радикальні ідеї, а й рішуче їх втілювати в життя. Суспільство вимагає появи людей, які думають не про себе, свою родину чи власний клан, а політиків, які мислять стратегічно, а отже думають про націю і державу. А серед партії влади і її сателітів таких людей взагалі немає.Тому 23 березня і стало початком їхнього кінця.

Петро МАСЛЯК

ПАМ'ЯТЬ

НЕСКОРЕНИМ – СЛАВА!

Унікальну працю – спільний проект Львівського національного університету імені Івана Франка та центру досліджень визвольного руху за участю Національного музею-меморіалу жертв окупаційних режимів "Тюрма на Лонцького" подано в Інтернеті. Це Електронний архів українського визвольного руху (avr.org.ua). Як наслідок – у вільному доступі через Інтернет понад 10000 раніше не доступних документів про історію ОУН та УПА. Їх зібрали, систематизували й описали історики та волонтери проекту, щоб зробити зручним доступ до них колегам та всім зацікавленим.

– Ми ще добре пам'ятаємо, – розповів директор наукової бібліотеки Львівського національного університету Василь Кметь, – коли архівні документи видавалися з купюрами, крім того, їх переглядали спеціальні перлюстратори. Відкриття Електронного архіву, в якому представлені копії у повному вигляді, – дуже важливий крок, який сприятиме розвитку української історичної науки.

– У роботі над проектом ми керувалися Рекомендацією №R(2000)13 Комітету Міністрів Ради Європи країнам-членам стосовно європейської політики доступу до архівів із забезпеченням обов'язкової можливості для кожного з жителів дізнатися об'єктивно про елементи своєї історії як невід'ємної історії демократії, – підкреслив керівник проекту, експерт Центру досліджень визвольного руху, координатор робочої групи Української національної платформи Східного партнерства Андрій Когут.

Посилання на цей важливий документ ще раз акцентує увагу громадськості на тому, наскільки офіційна українська влада йде в розріз з головними засадами демократії.

– Україна не може ховати інформацію про визвольний рух та політичні репресії за бажанням окремих чиновників, якщо доступ до минулого обмежують посадовці, завдання істориків – не лише досліджувати, а робити доступними первинні джерела, – сказав науковий керівник проекту Володимир В'ятрович.

Елетронний архів українського визвольного руху – унікальна збірка документів, що розповідають про історичні події минулого XX століття в Україні, структуру визвольного руху, політику режимів та репресій, і вона буде постійно поповнюватись. Проект втілено з ініціативи ректора ЛНУ ім. Івана Франка Івана Вакарчука.

Ярослава ЛЕВКОВИЧ

Юрій РУДКО

Олександра СЛОБОДЯН-КОВАЛЮК

* * *

Сьогодні, незважаючи на неухильні старання уряду України сфальшувати нашу історію, для нікого не є таємницею, яку роль для нашої незалежності відіграв національно-визвольний рух, зокрема, боротьба ОУН-УПА. Про це вголос уже заявляють навіть російські історики-націоналісти. Однак учасники цієї боротьби, яких серед нас залишилися вже так мало, й досі гідно не пошановані державою. Натомість органи місцевого самоврядування в окремих областях намагаються не тільки вшановувати, а й реально допомагати цим людям. Зокрема сесія Львівської міської ради прийняла рішення збільшити щомісячну виплату для воїнів УПА до 1 тис. гривень. Цікаво, що тепер це рішення поширюється й на вояків першої Української дивізії Українського національної армії "Галичина".

* * *

У Національному музеї-меморіалі "Тюрма на Лонцького" відкрито виставку сучасних фотографій учасників повстанського руху "Жертва і доля. Вимір національного існування". Цю галерею з 12 портретів діячів українського підпілля та УПА привіз до Львова відомий київський фотограф Юрій Нестеров. Епіграфом експозиції він обрав гасло українських повстанців: "Здобудеш українську державу або згинеш у боротьбі за неї!". Під кожним фото вміщено коментар героя світлини. А героїв тут зібрано з цілої України – Івано-Франківщини, Запоріжжя, Кіровоградщини, Львівщини, Луганщини.

– Ці фотознімки, – переконана заступник директора музею Вікторія Садова, – достовірно засвідчують, що історія жива. Вона дихає та промовляє до нас крізь століття.

Леся РУПНЯК

На світлинах: ось вони – герої сучасності: Ярослава Левкович зі Львова, працювала в підпільній друкарні; Юрій Рудко з Коломиї, підпільник ОУН, Олександра Слободян-Ковалюк з Івано-Франківщини, повітова жіночої сітки.

МИ СТАЛИ ВОЛІ НА СТОРОЖІ

"Я З РОЗПУКИ НЕ ВПАВ..."

Степан Гах – секретар станиці Братства ОУН-УПА Карпатського краю, член обласної організації Конгресу Українських Націоналістів, зв'язковий УПА з 14 років, свідок боїв повстанців з комуно-московськими окупантами, в'язень концтаборів Воркути.

Друг Степан є частим гостем учнів шкіл міста, бере активну участь у всіх заходах, які проводить ОО КУНу та станиця Братства ОУН-УПА Карпатського краю. Безкомпромісний до ворогів, з юначим запалом він і сьогодні на передньому краї боротьби за українську Україну.

Про своє минуле здебільшого говорить віршованими рядками, в яких він зустрічається із колишніми побратимами, багато з яких упали в тій нерівній боротьбі. Те минуле виринає перед очима щодня, змушує частіше битися серце і дивиться в його очі німим питанням: "А чи не марна була та кров?". Та він сьогодні, як ніколи, певний, що та кров не пропала даремно. Вона і нині будить лінивих, байдужих і черствих душею, щоб не спали, щоб боронили свою землю від ворога. Бо Україна знову в небезпеці.

Подаємо кілька віршованих спогадів друга Степана про його буремні молоді літа.

Унизу ревуть гармати,
А у небі – грім.
Стогнуть ранені Карпати,
Десь озвався дзвін.

Там у горах умирають
Молоді стрільці.
Смерть шматує біле тіло,
Мокнуть на дощі.

Мокрі гори, мокрий одяг,
І мокре лице,
Нахиливсь стрілець раненний
Над вбитим стрільцем.

Мов дитину пригортає
До грудей своїх
Вставай, друже, вставай, брате,
Ти ще молодий.

Прикрив йому мертві очі
Гірко заридав.
Сам піднятись не мав сили,
Біля нього впав.
Пив він спраглими губами
Краплі дощові.
На долину з гір поплили
Два струмки крові.

Унизу ревуть гармати,
А у небі – грім.
Стогнуть зранені Карпати,
Десь заплакав дзвін.

– Між селами Бугрівкою і Яблунькою Богородчанського району, – згадує Степан Гах, – ми вийшли на передню лінію московсько-більшовицьких військ. Вони відкрили вогонь по нашій колоні, а передусім почали обстрілювати валку підвод, на яких везли поранених повстанців.

На житах, на траві
Срібні роси блищать,
А в тих травах, житах –
Там повстанці лежать.

Друже мій, підводись,
Прошу, брате, вставай,
Я сльозою умився,
Як росою трава.

Я з розпуки не впав,
Ледве друга підняв,
І його, і себе
В зелен-житі сховав.

Вража лава іде,
Ще одна нароста…
Я вже смерті чекав
З мертвим другом в житах.

Та від нас відійшли
Кровожери-кати.
Хто відвів їх від нас?
Вірю, Боже, – це Ти.

Недавно друг Степан відсвяткував свій 83-й день народження. Обласний провід Конгресу приєднується до багатьох привітань на його адресу. Хай Господь Бог дарує йому ще багато-багато літ життя. Бо такі люди, як він, потрібні Україні і зараз.

Роман САЛИГА,
голова секретаріату ІФ ОО КУНу

МОНІТОРИНГ СОВІСТІ

ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМ ПЛЮС РУСИФІКАЦІЯ

Телевізійні стратегії приниження української мови

Лариса МАСЕНКО

Русифікація й денаціоналізація українців у самодержавній і комуністичній Російській імперії відбувалися не лише шляхом заборон та обмежень вжитку української мови, а й через спеціальні заходи, спрямовані на послаблення її культуротворчого потенціалу, впливу створеної нею культури. Особливу винахідливість у цьому виявляла комуністична влада. На відміну від царської, вона провадила асиміляційну політику не відверто, а приховано. Для зовнішнього світу комуністи декларували переваги своєї національної політики, проголошуючи на словах рівноправність усіх мов в СРСР, їхній "нечуваний розквіт" та "гармонійність" взаємодії національних мов з російською. Натомість мовно-культурна асиміляція неросійських народів тривала. Потужне знаряддя русифікації радянська влада отримала з появою в 1950-х роках телебачення. Телебачення, поряд з радіо, дало їй змогу посилити й прискорити процеси мовно-культурної уніфікації населення СРСР, що за часів Брежнєва втілилось у тезу про постання "нової історичної спільноти – радянського народу". Проте експансіоністські проекти Кремля, спрямовані на поширення свого політичного впливу в інших країнах, змушували владу терпіти присутність національних культур у республіках. Але місцеві культури в жодному разі не повинні були конкурувати на рівних із російською культурою, яка виконувала інтеграційну функцію злиття "братніх націй у єдиний радянський народ". І якраз телебачення, яке поєднує звуковий ряд з візуальним, в руках політичних шахраїв надавало значні можливості для застосування маніпулятивних технологій.

Використання спеціальних стратегій з метою впровадження в масову свідомість українців стереотипу меншовартості своєї мови і культури порівняно з російською ілюструють телевізійні практики, що їх застосовували в УРСР. Опис передач українського телебачення 1970-х років, яке було тоді обмежено трьома каналами – центральним із Москви – ЦТ і двома українськими із Києва – УТ-1 та УТ-2, можна знайти в опублікованій минулого року книжці Станіслава Цалика "Киев: конспект 70-х (Рассказы о повседневной жизни города и горожан)". Автор згадує тогочасне тематичне обмеження передач українських каналів на тлі значно розмаїтішого й цікавішого репертуару центрального телебачення. Ключові передачі обох українських каналів – "Сільський час", "Село і люди", "Сонячні кларнети" – були призначені для сільської місцевості, там вони й користувались попитом. Кияни ж, як зауважує С. Цалик, іронічно називали УТ-1 "колгоспником", натомість дивилися цікаві програми з розмаїтого репертуару центрального каналу – "Клуб кинопутешествий", "В мире животных", "Очевидное – невероятное", "Утренняя почта", "Вокруг смеха", "Кинопанорама", "Кабачок 13 стульев". Крім того, московський канал транслювали на годину-півтори довше, аніж український, а о 21.00 на всіх каналах СРСР, у тому числі на УТ-1, ішла московська інформаційна програма "Время".

Варто нагадати й ситуацію, що склалася в 1970-х – першій половині 1980-х років у царині художньої літератури. Якісний прорив, який здійснили молоді талановиті митці з руху шістдесятників, 1972 р. місцева колоніальна адміністрація за наказом із Москви ліквідувала, заарештувавши активних його учасників і запровадивши драконівську цензуру, крізь бар'єри якої могли пробитися до читача лише поодинокі якісні твори. Не дивно, що в переліку дефіцитних книжок, популярних у колах київської інтелігенції, С. Цалик не наводить жодної української, список обмежується виданнями російських авторів М. Булгакова, В. Аксьонова, Є. Євтушенка, А. Вознесенського, братів Стругацьких та інших, а також зарубіжних авторів у російських перекладах. Показово, що серед видань, які користувалися попитом на книжковому "чорному ринку", був і "Словарь русского языка" В. Даля.

Внаслідок цілеспрямованої репресивної політики московській владі таки вдалося втовкмачити значній частині українського населення – і то не лише людей з невисоким рівнем освіти, а й інтелігенції – переконання в неповноцінності української культури порівняно з російською.

Існує ще одна підступна телевізійна технологія, яку застосовують маніпулятори людською свідомістю в умовах конкуренції двох мов. Щоб сформувати у людей, які некритично сприймають телепродукцію, бажане для асиміляторів ставлення до мов, які конкурують, потрібно в одному телесюжеті протиставити їх за обговорюваними темами і соціальним статусом персонажів, котрі розмовляють різними мовами. Протиставлення двох мов вибудовується за опозицією "високе / низьке, престижне / непрестижне, нормативне / ненормативне". Така стратегія була впроваджена в радянський період у комічному телевізійному дуеті Штепселя й Тарапуньки, в якому Тарапунька грав роль такого собі суржикомовного дурника, а Штепсель – розумного та розважливого російськомовного партнера, котрий керував поведінкою Тарапуньки, постійно виручаючи його з халеп, у які той потрапляв через свою недоумкуватість. У такий спосіб українську мову Тарапуньки, роль якої виконувало мішане мовлення, скалічене впливом на нього російської, було протиставлено останній як мову ненормативну й смішну порівняно з "нормальною" та престижною російською.

Хоч як прикро це визнавати, але нинішнє телебачення в Україні стало потужним знаряддям продовження русифікації українського населення, що блокує формування цілісної української нації. Розроблені в радянський період маніпулятивні практики почали особливо інтенсивно впроваджувати на телевізійних каналах з кінця 1990-х років, коли вони перейшли у власність до компрадорської буржуазії, якій національні інтереси абсолютно чужі, ба більше, деколонізація та декомунізація інформаційно-культурного простору країни загрожує їм втратою панівних позицій у суспільстві.

У цій ключовій для зміцнення державної незалежності царині патріотична частина суспільства виявила несолідарність і слабкість, оскільки не тільки не спромоглася організувати протидію небезпечним процесам тотальної втрати телебачення як найдієвішого засобу популяризації української культури, історії, національних цінностей, а навіть не змогла впродовж усіх двадцяти років домогтися українізації державного каналу.

Нині й без спеціальних досліджень очевидно, що на українському телебаченні панують мова і продукція культурної індустрії північної сусідки. Але можна навести й конкретні дані моніторингу восьми провідних каналів, який здійснили волонтери руху "Простір свободи" у жовтні 2012 року. Моніторинг тривав 64 години. Українська мова лунала на каналах близько 28% часу, стільки ж було відведено двомовним програмам, решта ж 44% належала російськомовним.

І проблема не лише в кількісному переважанні російської мови на нашому "не своєму" телебаченні, хоч і ця обставина сама по собі гальмує процес розширення сфер вживання літературної української мови. Ще загрозливішим для морального здоров'я нації є застосування розроблених ще в тоталітарній радянській системі стратегій приниження української мови, консервації у свідомості пересічної людини стереотипу її маргінальності й меншовартості.

Суперечить телевізійній практиці суверенних країн запрошення на роль ведучих у політичних ток-шоу громадян інших країн, які не володіють державною мовою. Ані Савік Шустер, ані Євгеній Кисельов не обтяжують себе вивченням державної мови України і знанням її культури. Зрештою, Є. Кисельов відверто висловлював своє бачення України як "провінції у моря". Чиєї провінції – здогадатися нескладно.

Звичними на наших "не своїх" каналах стали програми з двомовними ведучими або ж членами журі на всіляких розважальних ток-шоу, що формуються з кількох російськомовних осіб із вкрапленням одного аборигена, який розмовляє українською. На унікальність цієї української практики застосування білінгвізму в засобах масової інформації уже звертали увагу фахівці. Таке "шизофренічне" використання двомовності зауважив під час перебування в Україні мовознавець Юрій Шевчук, котрий викладає українську мову в Колумбійському університеті США. Ось що сказав він із цього приводу в інтерв'ю, записаному на його батьківщині, в Рівному: "Щодо новітніх внутрішніх чинників тиску на українську мову, то не можу не згадати такого новаторства теперішніх русифікаторів, як штучно створена "лінгвістична шизофренія", коли через засоби масової інформації людям нав'язують думку про те, що одночасно говорити двома мовами природно. В одній передачі протягом п'яти хвилин можуть лунати дві мови! Я досліджував схожі в мовному плані регіони – Квебек, Каталонію, Пуерто-Ріко – ніде не показують на телебаченні програми, в яких одночасно розмовляють двома мовами, причому жодною не розмовляють правильно!"

Щоправда, останнім часом мода на мовну суміш зазнає змін. Двомовні ведучі поступаються місцем одномовним, але, звичайно ж, не україномовним, а російськомовним. Але у текст, виголошений російською, коли-не-коли вставляється одне українське слово чи фраза. У такий спосіб у свідомості глядачів українська мова фіксується не як окрема самостійна мова, а як лексичний ресурс російської на кшталт її вологодського чи тверського діалекту. Ця технологія також належить до арсеналу засобів "злиття братніх мов", яке обіцяла нам у щасливому майбутньому людства програма КПРС. А тим часом вона "зливає" на телевізійних каналах країни державну мову.

Втім, і "чисту" російськомовну партію без домішок "малоросійського наріччя" московські гості часом використовують для реанімації у місцевих провінціалів ностальгійних почуттів за втраченим 1991 р. спільним домом буття. Так, Максим Галкін під час проведення в парі з Володимиром Зеленським новорічної розважальної програми на "Інтері" час від часу вставляв у своє мовлення слова "наша страна", не уточнюючи, яку саме "страну" він має на увазі. А варто нагадати, що за радянської доби це словосполучення дозволялося вживати лише стосовно території всього Радянського Союзу – так називати будь-яку із союзних республік цензура суворо забороняла.

У серіалах, які продукуються не лише в Росії, а й у нас, поширилася мода протиставляти українську мову російській як засіб спілкування нецивілізованих відсталих селян на тлі "просунутих" російськомовних мешканців міста. "Просвітити" селян і залучити їх до цивілізації може лише "вища каста" російськомовних. Як писав режисер Леонід Мужук у "Слові Просвіти", саме в такому ракурсі зображено мешканців села Обухівського району в серіалі "Сусідські війни", який демонстрував канал "1+1". Серіал був створений у вигляді ігрової постановки, підробленої під документальну правду. Сюжет вибудовувався навколо історії сварок селян з приводу установки біотуалету. Все, що стосувалося туалету, йшлося українською мовою, натомість мирила селян російськомовна жителька міста, роль якої зіграла Руслана Писанка.

Такий самий стиль відносин між україномовною, а точніше – суржикомовною сільською громадою та російськомовним міським "цивілізатором" демонструє скетч-шоу "Рюрики" на каналі ICTV. Дія серіалу відбувається в селі, мешканців якого зображено малокультурними, обмеженими людьми, чиї інтереси зосереджені переважно на пошуках випивки. Роль освіченого, цивілізованого персонажа належить учителеві, котрого після закінчення вишу направили в сільську місцевість викладати історію (!). Учитель, звісно ж, як того вимагають канони "незалежного" українського телебачення, російськомовний. І саме до нього постійно звертаються селяни за порадами, бо самотужки вирішити свої проблеми вони нездатні.

І нарешті, розглядаючи маніпулятивні телевізійні стратегії, не можна не згадати й вживання суржику – українського мовлення, скаліченого впливом на нього російської мови, на популярних каналах. Не випадково символом нашої держави стала не котрась із красунь-акторок, як, наприклад, Бріжіт Бардо у Франції, а Вєрка Сердючка – переодягнений у жінку клоун, який розмовляє мішаною напівукраїнською-напівросійською говіркою. Факт сам по собі глибоко символічний, бо він віддзеркалює роздвоєний стан свідомості значної частини української людності.

Але якщо образ Сердючки, хоч і не сприяє вихованню поваги до української мови, все ж має якийсь елемент комічної привабливості, то вже втіленням крайнього ступеня українофобії слід вважати образ Вітальки в серіалі, який іде на каналі ТЕТ.

Актор, котрий його грає, створює на рідкість потворний образ. Віталька – нехайний хлопець з огидною зовнішністю. Схиблений на сексі, він весь час незграбно залицяється до дівчат. Не маючи жодних шансів на успіх, недоумок повсякчас наражається на зневагу, глум і роздратування з боку всіх, хто навколо нього. І говорить Віталька такою ж огидною, як він сам, мовою. Ущербність скаліченого напівукраїнського мовлення Вітальки актор ще й увиразнює, по-

творно розтягуючи рота. Всі решта численних персонажів цього скетчу, крім Віталькиної матері, такої ж недоумкуватої почвари, як і він, розмовляють стандартною російською мовою. Жодного персонажа, який розмовляв би літературною українською, в серіалі немає, відтак носіями буцімто української залишаються тільки придуркуватий Віталька з такою самою жалюгідною матір'ю.

Через такий промовистий портрет Вітальки, мовно протиставлений російськомовному оточенню, в підсвідомості глядачів (а серіал має успіх переважно серед дівчат) закарбовується образ української мови як мови неповноцінних маргіналів.

Цей серіал – наче візуальне унаочнення поглядів на державну мову, властивих деяким представникам правлячої партії. Наприклад, депутат Луганської обласної ради Родіон Мірошник у липні минулого року під час обговорення Закону Ківалова – Колесніченка висловлювався про державну мову в такому дусі: "Получается, что на этом языке (украинском. – **Л.М.**), если мы растим своих детей, то мы лишаем их всего, мы растим просто недорассу – людей, которые просто лишены огромного объема знаний, которые приходят на русском языке, на английском, на другом".

Можна з певністю твердити, що творці образу Вітальки як представника "недораси" місцевих аборигенів поділяють саме такий расистський погляд на українську мову та її носіїв.

Цікаво, що, за інформацією сайта "Телекритика", на скетч "Віталька" надійшла скарга до Національної комісії з питань захисту суспільної моралі. Проте жодних порушень моралі та приниження гідності українців члени Комісії в цьому скетчшоу не помітили. Якщо антиукраїнської маніпуляції не помічають доктори й кандидати наук, які входять до Комісії, то тим паче не помітять її тінейджери, для яких, власне, й призначено цей витвір кіномистецтва. Напевно, не одну молоду людину образ Вітальки переконає, що "по-украински – это некрасиво". Позаяк така прихована за розважальними телекартинками пропаганда набагато ефективніша за дидактичні повчання, змінити сформований телебаченням погляд на непрестижність української мови буде нелегко навіть відданим своїй справі педагогам.

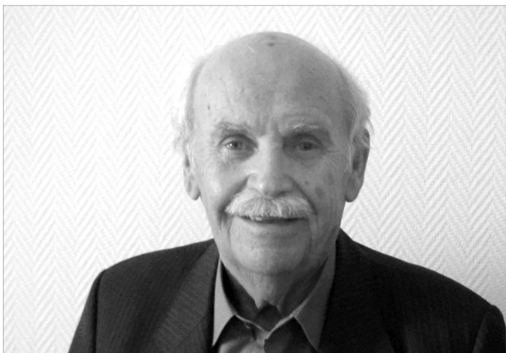
Таким чином, провідні телевізійні канали нашої країни інтенсивно працюють на відчуження українців від їхньої культури. Неспроможність тих, від кого залежала державна мовнокультурна політика впродовж усіх двадцяти років, захистити свій інформаційно-культурний простір призвела до втрати суверенітету в цій царині, що є ключовою для формування цілісної нації. Адже, як писав свого часу Джеймс Мейс у "Дні", "ніхто не має нічого проти російської культури чи мови, але доки українська мова залишатиметься другорядною в очах самих українців – ця нація ніколи не буде єдиною". Нині ж на більшості українських телеканалів господарюють провідники "Русского мира", закладаючи міну уповільненої дії під фундамент Української держави.

"ДЕНЬ", №52, (2013)

АКЦЕНТИ

ПЕРШОЧЕРГОВЕ ЗАВДАННЯ – НАВЧИТИ УКРАЇНЦІВ ПОВАЖАТИ СЕБЕ

Богдан ГАВРИЛИШИН

Минулого тижня всесвітньо відомий економіст, громадський діяч і меценат, українець зі світовим ім'ям, член Ініціативної групи "Першого грудня" Богдан Гаврилишин представив глобальний проект "Молодь змінює Україну". Презентація відбулася в редакції газети "День".

– В України є феноменальний потенціал, – зазначив Богдан Гаврилишин, розповідаючи про перші результати проекту, який уже стартував. – По-перше, енергетичний, який може звільнити нас із газового полону Росії, по-друге, колосальний людський капітал. Я можу порівняти з іншими країнами і сказати, що з-поміж українців є дуже багато талановитих та освічених людей. Ті, що нині є при владі і в опозиції, не зможуть якісно змінити державу. Це завдання молоді. За моїми даними, 50 відсотків молодих людей хотіли виїхати з України, але я знаю також, що хай не інші 50 відсотків, а можливо, третина з них, уже вирішили залишитися і зробити щось для рідної країни. Це досить велика кількість. Однак вони не знають як, і не вірять, що можуть щось змінити. Тому їм треба вказати на певні орієнтири.

Проект "Молодь змінює Україну" передбачає формування груп з 5–7 осіб, які мають знання та зацікавлення у різних галузях. Серед них мають бути знавці юриспруденції, економіки, соціології, політології, екології тощо. Ці групи вивчають кілька країн, які відповідають чотирьом основним, на мою думку, критеріям: повна політична свобода, певний рівень економічного добробуту у всього населення, соціальна справедливість, симбіотичне співжиття з природою на противагу експлуатації, руйнації, засміченню. Таких держав у світі дуже мало, ще менше тих, від яких ми можемо чогось навчитися. Я вважаю, що це Швейцарія, Норвегія, Швеція, Австрія, Німеччина та Польща. Остання обрана тому, що для нас дуже важливим є їхній досвід "шокової терапії" і трансформації думок та ідей (згадаймо рух "Солідарність"). А ще Польща дуже позитивно ставиться до України: тягне, як може... І там навчаються близько 10 тисяч українських студентів. Групи вивчають устрій і досвід зазначених країн із усіх можливих джерел – через Інтернет, посольства цих держав тощо. Потім молодь їде до цих країн на 7–10 днів. Адже, щоб зрозуміти якусь країну, мало про неї багато знати, необхідно її відчути. Тому учасники програми живуть в тих країнах і спостерігають, якими є складові ефективності держав, які ми можемо застосувати на цьому етапі у нас.

Одна група вже повернулася з Австрії й аналізує свої враження. Наступним етапом є повторна поїздка з відвідуванням міських та сільських рад, інших органів. Так вони проходять стажування протягом приблизно року. Важливо, що все це відбувається в групах. Бо я вважаю, що нам не треба вишколювати лідерів (хоча це практикують зараз доволі активно). Лідер повинен виникати. А в нас дуже багато лідерів, від цього й проблема отаманщини...

Люди, які пройдуть це навчання у групах, зрештою, підуть критичною масою до Верховної Ради. Вони створять партію широкого спектра або кілька партій. Це цілком реально, якщо подивитися, що сталося в березні 1990 року. 25 з гаком депутатів були колишніми політв'язнями. Це письменники, поети – мрійники. Вони не були реалістами, вони були ідеалістами. І в них була ясна візія незалежної України...

У формуванні груп, щоб вони були ефективними, важлива особлива "хімія". Ми можемо відбирати найкращих людей, але чи будуть співпрацювати вони разом – це вже інше питання. Тому краще, щоб це було певною мірою спонтанно...

Відповідаючи на запитання журналіста про перспективи України щодо євроінтеграції, зокрема, листопадового саміту Україна – ЄС, Богдан Гаврилишин нагадав, що Європейський Союз поставив кілька умов Україні, які вона повинна виконати до травня. Якщо їх виконати, теоретично, Міжнародний валютний фонд додав би країні траншу і перспективи були б оптимістичними.

– Однак, – наголосив він, – я не думаю, що Україна це зможе зробити. Тому дуже сумніваюся, що буде підписано Угоду про асоціацію. Нині очевидно, що Європа хоче цього договору, вона розуміє важливість України. Проте вона не може цього зробити без виконання Україною взятих на себе зобов'язань, зокрема і щодо політичних в'язнів... А взагалі мені складно прогнозувати на такі короткі терміни. Легше говорити, що буде за 10 років.

Утім, і прогноз ученого на найближчі десять років для України не був утішним.

Під час розмови торкнулися "біжучих" питань сьогодення. Як відомо, опозиція оголосила "народне повстання". Журналісти поцікавилися думкою вченого щодо можливості конструктивної співпраці опозиційних сил із владою.

– Звичайно, – відповів Богдан Гаврилишин, – в обох таборах є хороші політики, кваліфіковані експерти, але між ними немає конструктиву. Є проекти рішень, на яких сьогодні не можна спекулювати, їх потрібно ухвалювати. Якби ця опозиція думала про майбутнє країни, а не про нарощування рейтингів, то вона б не лише критикувала роботу влади (якщо влада справді робить щось погане), а й пропонувала свої, альтернативні, шляхи розв'язання проблем. Утім, радити щось депутатам – безглуздо. Вони нікого не слухають і наші поради не сприймають. Проблема у тому, що ні у владі, ні в опозиції я не бачу справді ідеологічних партій з конкретними планами дій. Натомість є лише виборчі програми, іншими словами – порожні обіцянки. Тому є питання до влади, але й немає користі від опозиції.

Як повинна реагувати Україна на безпардонні випади Росії проти нашої держави, її культури, мови ? Адже останнім часом "контратаки" Кремля проти нас активізувалися, мало того, вони виходять за межі елементарної пристойності. Приміром, Україні наполегливо "радять" не вступати в ЄС, шантажують, втручаються у наші внутрішні справи. А нещодавно один із російських каналів паплюжив Тараса Шевченка, як "другорядного" поета з "фашистськими поглядами". Москва дозволяє собі таке хамство лише стосовно українців. Своїми поглядами на таку ситуацію поділився і Богдан Гаврилишин:

– Це неприйнятна політика сусідства. Зараз Росія не приховує своїх амбіцій підкорити Україну. Вона фактично мріє бачити Україну у майбутньому однією зі своїх губерній. Цей план існує ще з 1990 років. Коли деякі люди розуміли, що СРСР розпадеться, вони вже тоді думали, як швидко загарбати Україну. Сьогодні Росія поводиться особливо нахабно, відкрито називаючи українців дурними малоросами. Багато людей в Україні, на жаль, нормально сприймають нав'язану їм "другорядність". Якось у Румунії я зустрів людей, що говорили слов'янською мовою. Я підійшов до них і запитав: "Звідки ви?" А вони відповіли: "Ми – хохли". "І маєте в тому рацію, – сказав я. – Ви таки справжні хохли". На жаль, ми зараз маємо забагато таких "хохлів", тому росіяни можуть розмовляти з нами у такий спосіб і в такій формі. До речі, ці ж "хохли" дозволяють мати у себе прем'єр-міністра, що не знає державної мови. У жодній країні світу я не бачив такого.

На жаль, на Першому Національному також мало зустрінеш УКРАЇНСЬКОГО. Не побачиш державницьких ідей на політичних цирках на кшталт "Шустера". Україна в тому сама винна. Звісно, ми не навмисно це провокуємо. Але ми це мовчки дозволяємо. Завдання журналістів – навчити українців поважати себе.

За останні чотири роки виступів, доповідей, відкритих дискусій, дебатів я зустрічався із 10 тисячами студентів. Ви знаєте, який це фантастичний потенціал країни?! Отже, ситуація далеко не безнадійна. Їм потрібно дати натхнення.

Коли я був 16-річним юнаком, я дуже хотів вивчати психологію, щоб себе проаналізувати, пізнати. Я був досить талановитий, легко навчався, але був свідомий того, що маю також деякі слабкі сторони. Відтак я зрозумів, що міг би все життя вивчати себе... Але краще пізнавати довколишній світ. Я перефокусувався на свої, так би мовити, козирі і почав на них будувати. Так само варто було б навчити суспільство, яке тепер є тотально знеохоченим, розчарованим. Засоби масової інформації повинні перестати спотворювати дійсність.

Матеріал підготовлено за публікаціями в газеті "День" (ч.51)

НОВІ ВИДАННЯ

ЧИМ НЕБЕЗПЕЧНИЙ СФІНКС?

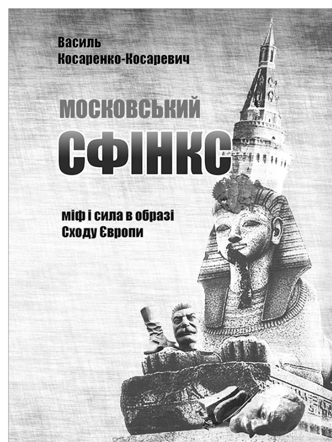
Своєю непорушністю й незворушністю. Він – репрезентує минуле. Не так історичне, як психологічне, нав'язане в минулі віки брутальністю і підступом своїм підданим…

Він уособлює імперію у всіх її іпостасях: від Петра до Путіна.

Небагато було сміливців, які б на широкому історичному матеріалі розібрали б його "на запчастини" і довели облудність міфів, на які опирається велич сфінкса.

Одним з таких був Василь Косаренко-Косаревич. Після війни 1957 року в Нью-Йорку видрукувується його дослідження "Московський сфінкс (міф і сила в образі Сходу Європи)". Факти до нього автор збирав усе життя. Матеріали до цієї теми можна збирати і нині, коли "русскій мір" перейшов у наступ. Тому це книга не стільки про минуле, скільки про майбутнє. Перевидана у 2012 році Українською Видавничою спілкою ім. Юрія Липи за фінансового сприяння Осипа Довбуша (Лестер, Англія) вона дасть відповіді на багато запитань. Наукові відповіді.

Геннадій ІВАНУЩЕНКО

Придбати книгу можна, зголосившись за адресою: 01030, м. Київ, вул. Ярославів Вал, б. 9 пом. 4, тел. (044) 234-70-20

ШЕВЧЕНКОВА УКРАЇНА

ТАРАСОВІ СТЕЖКИ НА ВОЛИНІ

Досі не знайдено жодної ікони, намальованої Тарасом Шевченком, однак є чимало свідчень, що він одні образи написав, інші реставрував, зокрема у нашому краї.

1843 року при канцелярії київського, подільського й волинського генерал-губернатора було створено Тимчасову комісію для розгляду давніх актів. Основним її завданням було збирання, опрацювання і видання старих архівних документів, щоб виправдати русифікацію недавно окупованої Правобережної України. Одначе комісія з тимчасової перетворилась на постійну й опинилася в руках людей, відданих науці. Зібрані нею безцінні духовні скарби лягли в основу Київського центрального архіву давніх актів. Вона опублікувала цілу низку важливих документів з історії України XIV–XVIII ст. Співробітником комісії як художник, збирач фольклорних та етнографічних матеріалів був Т.Шевченко. Восени 1846-го він отримав наказ генерал-губернатора Д. Бібікова виїхати в наукову подорож до Київської, Подільської та Волинської губерній, щоб замалювати Почаївську Лавру, гідні уваги кургани й урочища, записати народні легенди, перекази, оповідання, пісні, а потому скласти звіт.

На Волинь Т.Шевченко вирушив з Кам'янця-Подільського 3 жовтня. Його праця в Почаєві добре відома, та цілих півтора століття тривають дискусії, чи перебував Тарас Григорович на Ковельському Поліссі – у селах Вербка і Секунь. Виявлені документальні та історичні джерела дозволяють нам відкрити нову сторінку волинської шевченкіани.

Село Вербка лежить за 4 км північніше Ковеля. В його історію яскраво вписана діяльність монастиря Святої Трійці, який заснували там князі Сангушки. Пізніше власником села став московський утікач князь Андрій Курбський, який

дуже шанував цю давню святиню Поліського краю. Серед його прижиттєвих дарунків для обителі був і давній образ св. Миколая візантійської роботи. М.Іванишев, який разом із Шевченком у жовтні 1846 р. оглядав пам'ятні місця, пов'язані з ім'ям Курбського, писав: "У протоколі візитації з 20 лютого 1760 року знаходимо: образ святого Миколая стародавнього письма. Певні люди кажуть, що цей образ існує тут біля 200 літ і славиться чудесами, які, однак, ніде не записані".

Князя Андрія Курбського було поховано в храмі Святої Трійці Вербки. У недалекому Секуні знайшли вічний спочинок управителі князевого маєтку Михайло та Іван Колиметі. Саме ці місця бажав оглянути Микола Дмитрович Іванишев, і не тільки як член археографічної комісії, а насамперед як автор майбутньої великої монографії про князя-втікача з Москви, який отримав притулок на Волині. А змалювати їх мав художник Тарас Шевченко. Наприкінці другої декади жовтня 1846 р. вони й зустрілись у Вербці, щоб оглянути пам'ятні місця та виконати замальовку і креслення колишнього монастирського храму Св. Трійці. Замальовку – без зазначення авторства – знаходимо в праці М. Іванишева "Життя князя Андрія Михайловича Курбського в Литві й на Волині" (див. на цій сторінці).

Тарас Шевченко не міг не звернути уваги і на давній образ Миколая Чудотворця в парафіяльному храмі. У дослідженні Юрія Перхоровича читаємо: "З Луцька Шевченко поїхав до Ковеля, де в тому часі знаходився професор Іванишев з дорученням генерал-губернатора Бібікова віднайти могилу московського втікача князя Курбського та зібрати відомості про нього та його управителів Михайла й Івана Колиметів. До помочі йому, немає сумніву, приїхав Шевченко, який зарисував церкву в селі Вербка, де Курбський був похований, склепіння, в якому знайдено труну, та накреслив план церкви. Рисунок і два креслення збереглися, хоч совєтські вчені заперечують їх належність Шевченкові. У Вербці Шевченко ще відновив у церкві руки на образі св. Миколая, на якому фарба від часу стерлась". Саме найближче оточення нашого поета-художника в селі Вербка – ієромонах Елевферій (Віртминський) та дяк Костянтин Станкевич могли звернутись до Тараса з проханням зробити цю своєрідну реставрацію.

Із Вербки шлях Т. Шевченка і М. Іванишева проліг до села Секунь. У 1572–1588 рр. Михайло Колимета побудував тут дерев'яну церкву Архістратига Михаїла. У храмі прибулі виявили ряд ікон візантійської роботи, серед яких виділявся образ Божої Матері. Усіх їх привезли московські втікачі.

Настоятелем храму був на той час молодий священик Ілля Мусієвич, дияконом – Григорій Антонович. Вони й зустрічали гостей та допомагали ознайомитися з храмом. Можливо, вони й звернули увагу Шевченка на потемнілий образ Богоматері візантійської роботи і попросили відновити ікону.

З часом давній храм Св. Михаїла в Секуні опинився в аварійному стані, 1868 р. побудовано новий, до нього перенесли й ікону Богоматері, яку реставрував Тарас. Тут її в 1932 р. знайшов відомий учений-історик О. Волинець і виявив, що ікона Богоматері є давньої візантійської роботи, але її відновив художник, який додав українські прикраси – коралі. "Народна пам'ять, – писав О. Волинець, – зберегла, що це був пан у чорному плащі і чорному капелюсі та говорив народною мовою".

Владика Никанор (Абрамович), будучи благочинним другої округи Ковельського повіту в 1934–1942 рр., під час своєї першої візитації до Свято-Михайлівського храму в Секуні у документах парафії знайшов книгу "Опись церковного имущества", заведену ще 1806 року. В примітці напроти запису "Образ Божої Матері за Престолом" стояла нотатка: "В 1846 году образ сей реставрирован проезжим живописцем Тарасием Шевченком". Отож, як засвідчили документи, історичні джерела і народні перекази, запрестольна ікона Божої Матері в Секуні була другим образом, до якого торкнувся мистецькою рукою Тарас Шевченко під час перебування на Ковельському Поліссі.

Про ще одну ікону Діви Марії з давньої каплиці села Туричани Володимирського повіту знаходимо дані в праці Юрія Перхоровича. Вона стояла неподалік маєтку Крижановських. До 1864 р. власником маєтку і римо-католицької каплиці був один з активних учасників польського повстання граф Серановський. Маєток конфіскувала царська влада до казни, а капличку передали православній громаді. З відновленням державності Польщі його спадкоємця Альфреда-Тадеуша Крижановського було призначено "комісаром східних земель". 1923 р. римо-католики хотіли забрати капличку в православних, але комісар тому супротивився, підтвердив право православних на цю святиню і під час передачі зазначив, що надвівтарна ікона, яку малював Тарас Шевченко, була в колекції його батька Альфреда Крижановського і той передав її до каплиці.

Належність цієї ікони до мистецької спадщини Т. Шевченка стверджував і редактор "Ročnika Волинськего", депутат сейму Якуб Гофман, який у 20-х р. неодноразово бував у Туричанах, оглядав давню муровану каплицю й ікони в ній. Криваві події Другої світової війни та післявоєнні акти вандалізму червоних затерли сліди від давньої святині – каплички та Шевченкової ікони Богоматері в ній.

Володимир РОЖКО,
викладач Волинської православної богословської академії

ПОДВИЖНИКИ НАЦІЇ

ОСТАННІЙ ІЗ МОГІКАН СТАВ ЮВІЛЯРОМ

Нещодавно в нашому місті побував народний артист України, лауреат Шевченківської премії, автор слів і композитор, співак Тарас Петриненко. Його візит зумовлений концертною програмою всеукраїнського гастрольного турне "Останній із могікан". Його творчість не належить до шоу-бізнесу, звідси й така назва. 10 березня знаний українець, пісенний Сковорода відзначив своє 60-річчя. Тож у черговий раз вирішив скласти іспит сумління перед аудиторією, яка любить і поважає його як непересічну особистість і шанує творчий доробок. До речі, востаннє у Дрогобичі відомий співак побував понад 10 років тому.

Тарас Петриненко, провівши чимало годин у дорозі перед концертом, все ж не відмовив у зустрічі із старшокласниками дрогобицьких шкіл. Вона відбулася у світлиці міської ради. Йдучи коридором ратуші, він ввічливо вітався з людьми, а коли зустрівся очима з Валерієм Ґуберським, то радісно вигукнув: "О, знайомі обличчя!" Річ у тому, що ще в далекому 1992 році п. Валерій готував проект гастролей гурту "Соколи" містами України, і в цьому творчому десанті мав бути Тарас Петриненко. Перемови пройшли успішно, але з об'єктивних причин він випав із турне. Та цей епізод є свідченням великої людяності відомого співака. Адже він міг вдати, що вперше бачить п. Ґуберського, як це часто трапляється із амбітними і посередніми артистами.

Появу Тараса у світлиці молодіжна аудиторія зустріла оплесками і прискіпливими поглядами. Адже юнаки і юнки чи не вперше побачили українську легенду зблизька. Секретар міськради Тарас Метик привітав шановного гостя із візитом до нашого міста, побажав йому позитивних емоцій від дрогобицького люду. Водночас на присутніх у залі з президії споглядало три Тараси – Метик, Петриненко і Шевченко (на портреті). Цей певний символізм світлиці був огорнутий добром і теплом всіх учасників дійства. Молоді люди ставили доброзичливі запитання, а знаний співак щиро на них відповідав. Вони почули з його уст правду про різні виклики долі. Тарас Петриненко зізнався, що його не любить жодна влада. Оскільки йому було би тісно й некомфортно у політичному середовищі, відмовлявся вступати у жодну з партій.

Дізналася молодь і про його семирічне творче заслання у Москві, і про шкільний твір-пісню "Україна", і про те, чому він не хоче писати автобіографічну книжку. Та найбільше метра української естради розчулили привітання і подарунки школярів з нагоди його ювілею. Співак не очікував такої уваги до своєї творчості з боку наймолодшої аудиторії. Тому увечері того дня славний артист і патріот України співав на сцені Народного дому ім.І.Франка з особливим піднесенням.

Під час посту Тарас Петриненко припиняє концертну діяльність, відтак після Великодня знову відновить гастролі.

Володимир ТУРМИС

На світлині: Тараса ПЕТРИНЕНКА у Дрогобицькій ратуші вітає секретар міської ради Тарас МЕТИК. Фото автора

ЛЬВІВСЬКІ НОВИНИ

З ЛЮБОВ'Ю ДО ЇЇ СЛОВА

Молодь Львова знайшла оригінальний спосіб привітати з днем народження видатну українську письменницю Ліну Костенко. 19 березня студенти розбудили місто словами її вірша "Я вранці голос горлиці люблю". Так на вежі Ратуші почався студентський поетичний флеш-моб на честь поетеси.

Крім того, у вестибюлі Львівського національного університету імені Івана Франка відкрито фотовиставку "Мандрівки серця" за однойменною назвою поетичної збірки Ліни Костенко. Ініціаторами унікальної експозиції стали студенти факультету іноземних мов. А представили вони – цілий світ. Все, на чому любовно спинялося зацікавлене око юних аматорів, фіксував об'єктив фотоапарата. Виставка й справді запрошує до мандрів, і не лише різними країнами світу, а й найпотаємнішими куточками душі авторів. Цікаво, що кожна світлина знайшла своє відображення в поетичному світі Ліни Костенко. Натхненно, заклично й потужно звучало її поетичне Слово в устах молодих читців.

Декан факультету іноземних мов Володимир Сулим, відкриваючи виставку, акцентував увагу присутніх на віртуальності мандрів (виставка має назву однойменної поетичної збірки Ліни Костенко), які можна здійснювати і подумки, і серцем. Однак настроєва палітра була значно ширшою, ніж лірично-поетичне споглядання світу. Ліна Костенко своїм талановитим Словом зуміла об'єднати людей різного віку, різних соціальних станів, з різним життєвим досвідом. Об'єднати любов'ю до України.

Леся РУПНЯК

НА ВКРАЇНІ МИЛІЙ

ЖОВТА РІЧКА

Затопцям, з повагою, присвячую

Квітучо-зелене село Боголюбівка, з її рожевими мальвами, вишневими садочками і біленькими хатками, вкритими соломою і дбайливо підведеними смолою призьбами, мальовничо розляглося по обидва береги Жовтої річки, випромінюючи тихе світло затишку і спокою.

Мабуть, і назва села пішла від того.

Таким тихим і щасливим воно назавжди закарбувалося в моїй пам'яті.

Це село мого босоногого дитинства і моєї бабусі Катерини Федорівни. Від тих далеких часів ще запам'ятались мені пахощі свіжого хліба, спеченого моєю бабусею і прогорілого в печі кукурудзиння, прохолодний затінок двору, густо порослого споришем і подорожником. А ще запам'яталася мені річка, річка Жовта, що лагідно хлюпотіла своїми хвильками в городі моєї бабусі і в якій я розкошував разом зі своїми братами-шибайголовами, такими ж безтурботними, босоногими і замурзаними, ловлячи жовто-коричневих опецькуватих линів і золотаво-червоних, круглих, мов блюдце, карасів.

Річки мого дитинства... Скільки їх було в моєму житті? Жовта, Саксагань, Базавлук, Солона, Кам'янка. Вони пестили мене малого у своїх лагідних і теплих водах, настояних на порослях цупкого очерету, тихої осоки, підводного плетива непрохідних куширів, водяного горіха, і біло-жовтого, промитого коріння прибережних верб, які, ніби сумуючи, посхиляли своє зелене гілля у воду. А сухий вітерець-пустун, наскрізь пропечений сонечком і просякнутий пахощами літнього степу, дбайливо обіймав і облизував мене, немов матуся в пориві безмірної ніжності і любові, свою дитину.

Лівий, густо порослий очеретом, берег Жовтої річки, межував з чепурненькими городами, що нагадували собою сільські килимки ручної роботи, мережені стрічками і нитками фантастичних кольорів і відтінків, у переплетінні яких угадувались чарівні картинки, достойні пензля художника, і розстелилися від біленьких хатинок села аж до самої води. Вони були дбайливо доглянуті, густо всіяні здоровенними жовто-зеленими гарбузами, розлапистими буряками і рівненькими рядочками високої кукурудзи, уквітчаної товстими чубатими початками.

Ближче до хаток проглядалися ділянки підв'язаних до тичок помідорів, в темно-зеленому лапатому листі яких червоніли важкі розламисті грона достиглих плодів. Поряд з ними розстелилися зелені пасма огірків, що утаємничували під своїм густим листям шерхавоколючі, росяні пуп'янки з жовтенькими квіточками на носиках.

Городи від річки відділяла майже непримітна стежина, що, неначе змійка, вигинаючись, бігла вздовж берега, повторюючи її звивисті контури, губилася іноді у здоровезних парасолях велетнівлопухів, притоптуючи розлоге листя кінського щавлю, прослизала між кущами крихкої богили, та, оминаючи густі зарослі верболозу, заклопотано бігла далі й далі, до греблі, на шлях, ховаючись за вербами і бузиною.

Назавжди залишилися відбитки наших дитячих босих ніг на тій вогкій і прохолодній стежині понад берегом славної річки Жовтої. А терпкий подих тінистої прохолоди болотистого берега зостався в пам'яті як найкращий, найулюбленіший запашний присмак мого дитинства.

На зміну дзвінкому і галасливому літу, якось тихо, майже непомітно приходив осінній спокій, народжуючи навколо себе іншу палітру барв і відтінків, нову гаму пахощів, звуків і відчуттів.

Ще ніби зовсім літнє небо, неначе вагаючись, втрачало свою сонячну блакить, ставало ще вищим і безмежно синішим, а прозора чистота ніби відсутнього повітря дозволяла чути всі навколишні найвіддаленіші звуки.

Чутно, як на тому боці річки, десь у селі, легенько загуркотів колодязь, шубовснула вода в ньому і за якусь мить, весело порипуючи і цокаючи ланцюгом, він уже піднімає наповнене відро, ось воно тихо бомкнуло об щось і зашуміла-захлюпотіла виливаючись з нього смачна джерельна насолода. А далі за селом, за жовто-сірою вигорілою за літо толокою, порізаною курними степовими шляхами і таємничими яругами, всіяною де-не-де рудими свічками стрільчатих кущів кінського щавлю, біло-сивими острівцями цупкого духмяного полину й ожередями колючих будяків, невеличкі гаї ніби вибухали яскравими жовто-гарячими барвами кленів, біліли листям маслини, що рясніла сивими китицями своїх перлинок-ягід, темніли синьо-зеленими плямами дубів, які ще не втратили свого кольору, на тлі дивовижно– фантастичного виру багряно-червоних, брунатних, червоно-синіх, червоно-брунатних кольорів листя кущів, ягід шипшини, глоду, бузини, калини, диких груш і яблук.

Ще іноді пригрівало післяобіднє сонечко і майже непомітне шовковисте серебро павутиння бабиного літа, ліниво пропливаючи в теплому повітрі, чіплялося за поодинокий бур'ян на толоці і, тихо тріпочучи, ніби засинало на ньому.

Перші нічні приморозки змушували роздягатися вишневі садочки, їх листя застелило землю жовтим килимом і м'яко шепотіло під ногами. З городів на річку потяглися пахучі димки від паленого огуду і листя.

Змінювався і колір річки, з теплого жовтаво-зеленкуватого він ставав все більше прозоро-блакитним і непривітним.

Сумуючі верби над водою осипали її прозору сіру блакить своїми жовтими листочками, які ніби маленькі козацькі чайки, тріпочучи під поривами холодного осіннього вітру, пливли і пливли тільки у відому їм далечінь.

Так склалося в житті, що більше ніж три десятиліття я не був у Боголюбівці. А в цьому році наснилась вона мені і ще з весни не виходить з моєї голови. До щему в серці захотілось мені знову зустрітися з річкою славної козацької історії і мого босоногого дитинства.

Лагідного липневого ранку я таки зважився на цю поїздку разом зі своїми друзями – справжніми козаками Низу Запорозького.

Заколисуюче шурхотять колеса мого авто, поглинаючи десятки кілометрів сірого вибоїстого криворізького шляху. І ось вже знайома річка Саксагань, міст через неї – село Веселі Терни, далі місто мого дитинства – Терни, потім село Ганнівка. Зупиняємось в Ганнівці, над дорогою, біля невеликого свіжо насипаного кургану. На кургані встановлено базальтову дошку з висіченим портретом славного отамана Степової дивізії Костя Блакитного. Це пам'ятник – подарунок легендарному землякові від місцевої громади та українських націоналістів Криворіжжя. Вдивляємось у його проникливі і виразні очі на портреті. Хвилиною мовчання вшановуємо його пам'ять, фотографуємось на згадку і їдемо далі.

Праворуч забіліло місто Жовті Води (до 1957 року – Жовта Річка). Минаємо його, їдемо повз Краснокутський ліс, село Веселоіванівку і ось ми на в'їзді в Боголюбівку.

Село зажурено зустрічає нас розбитим запиленим і безлюдним шляхом. Покладаючись на свою пам'five, тихенько їду селом і намагаюсь впізнати двір, колись наповнений нашим безтурботно-веселим малечим щебетом і біленьку хатинку з рожевими мальвами під вікнами, в якій жила моя бабуся Катерина Федорівна. Але марно, мене зустрічає зовсім інше і невідоме мені село. На думку приходять слова Тараса Шевченка:

…повсихали
Сади зелені, погнили
Біленькі хати, повалялись
Стави бур'яном поросли,
Село неначе погоріло...

Я таки знайшов те дворище. Після смерті бабусі, хатина дісталася чужим людям і давно згоріла. Залишились тільки стіни, зарослі бур'яном і кущами бузини. І річки вже давно немає. Ніби й не було. Замулило її природні, цілющі, життєдайні джерела відродження, мабуть, назавжди.

Сонце немилосердно припікало і захотілось мені посидіти в затінку під вербою біля русла колись славної річки Жовтої. Ледве-ледве вгадуються контури її лівого берега, понад яким, колись заклопотано пробігала росяна стежина мого дитинства. Дивлюсь я на занедбане, розхристане і колись затишне село Боголюбівку і перед моїм внутрішнім зором постає вся моя знедолена Україна. Лежить вона бідна і страждає сплюндрована та обкрадена в руїні гуманітарної кризи. А по ній плазує і над нею кружляє ненаситна, зажерлива і злодійкувата зграя кримінально-компартійного, провладно-окупантського гаддя і рве її на шматки і не може нажертися, свідомо глузуючи і насміхаючись над щирим українським народом, знищує його національну гідність і пам'ять, перекручує його історію, обливає брудом і оббріхує його національних героїв, намагається знищити його мову солов'їну, вкрасти його землю, принизити Українську Православну Помісну Церкву.

До поки ж терпіти моїй Україні цю наругу над собою? Хто зможе її захистити?

І стається диво.

Раптом заграли-заревли козацькі сурми і з неес на землю в сяючих латах і з мечем в руці прилетів Архістратиг Михаїл. І махнув він мечем, і розверзлися високі козацькі могили, і "аж до моря запорожці степ широкий вкрили". І вже летять рятувати неньку Україну на своїх баских конях січовики Івана Сірка і Костя Гордієнка під покровом Божої Матері, з ними полки Івана Богуна і Максима Кривоноса. "А попід горою, яром долиною" – з веселою піснею, припорошена пилом доріг поспішає Степова дивізія Костя Блакитного. Не забарилися і гайдамаки Залізняка і Гонти, швидше за вітер скачуть на допомогу Чорним шляхом. А з Микитиного рогу на річку Жовту зі своїм військом знову летить, мов степовий орел, гетьман Богдан Хмельницький, високо піднявши свою булаву.

І вдарила громовиця, піднявся шалений вітер, зашуміли-застогнали вікові дуби Холодного Яру – то веде на допомогу січовиків-холодноярців Василь Чучупак зі своїми братами, поруч гайдамаки Чорного Ворона (Миколи Скляра). Із Західної України наближається силасиленна озброєного в одностроях війська. Вітер хвилює малиново-чорні прапори, а над степом розливається весела пісня: "Лента за лентою набої подавай, Український повстане, в бою не відступай!" То вояки Української Повстанської Армії. Їх веде Головний командир УПА Роман Шухевич. Поряд з ним Степан Бандера. Та всі такі молоді, завзяті і красиві.

І знову махнув сяючим мечем Архістратиг Михаїл і засміялося-зареготало море козацьких шабель по всій Україні.

Заверещало, завило, захрипіло від жаху і побігло, витріщивши червоні очищі, все гаддя через відроджену і повноводну річку Жовту, топлячи одне одного.

Але старий Хмель цього разу не схибив, бо вже мав добрий досвід – і жодна погань не змогла видертись на правий берег. І все враз стихло.

"Пане Станіслав!" "Пане Станіслав!" Хтось мене гукає. І я прокинувся. Який хороший, дивний сон мені приснився у затінку під вербою.

Ніби віщий знак…

Із Боголюбівки ми поверталися веселі і повні вражень. Я розповів друзям про свій дивний сон під вербою. На виїзді із села ми зупинилися біля пам'ятника, спорудженого на початку шістдесятих років минулого століття. З усього видно, що пам'ятник відреставровано зовсім недавно. На ньому лукавий напис в дусі совєцького окупаційного агітпропа: "...розбив польських загарбників..." Майже поряд місцеві патріотичні козацькі товариства встановили величний хрест на вшанування пам'яті козацтва, яке боролося і загинуло в національно-визвольній війні 1648-1652 років під проводом гетьмана Богдана Хмельницького.

Аж раптом на протилежному боці шляху, біля греблі, я побачив ватагу місцевих хлопчаків. Старшому з них на вигляд було років дванадцять, меншому не більше семи. Вони уважно спостерігали за нашою делегацією і про щось серйозно розмовляли між собою.

Мені на якусь мить здалося, що то я стою на греблі зі своїми славними братами-шибайголовами. І де вони зараз? По яких світах розлетілися?

Підходжу до хлопців і як належить козакові вітаюсь: "Слава Україні!" – "Героям Слава!" – відповідають старші, а малеча, порозкривавши від враження роти, поглядає то на мене, то на своїх старших товаришів. Я і мої друзі були приємно вражені. Ні, таки, козацький дух невмирущий. Маємо підростаючу добру зміну, є надія на відродження Сили і Слави. І вже до самого дому мене не полишали думи-роздуми про річку Жовту. Малесенька річечка, за даними Географічної енциклопедії України у 1988 році, довжина її становила 58 км, що на сьогодні майже зникла, як і тисячі малесеньких річок в Україні і не без допомоги українців. Але який могутній слід вона залишила в історії України. Мабуть, отримавши від Бога якусь магічну силу, вона ніби пуповиною зв'язала і першу визначну перемогу в національно-визвольній війні 1648–1652 рр. гетьмана України Богдана Хмельницького, що фактично було народженням української державності і народження на берегах цієї річки славних отаманів Чорного Ворона (Миколи Скляра) в містечку Жовта Річка і Костя Блакитного-Пестушка в селі Ганнівка, які вже в двадцятих роках XX століття боронили Українську Народну Республіку від большевицької Росії.

Річка вмирає, але по собі залишає джерело історичної пам'яті, що перетворюється в потічок, а згодом в річку відродження історичної національної спадщини.

"Сірий Стах",
с.Боголюбівка, 2012 р.

ПОГЛЯД

БОРОТЬБА ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ ХХ–ХХІ СТ. – ТРИВАЄ

Марія ПЕРЕДЕРКО

Незважаючи на багато розчарувань, які спіткали наш народ, я продовжую вірити у глибоке очищення Нації та її заслужене перед Богом світловеликоднє воскресіння.

Увесь столітній шлях Української Нації нагадував героїку перемог і трагічність поразок. Українська історія – це історія боїв за право жити своїм життям на своїй власній землі. Ми твердо йшли, щоб змінити роль підневільного українця на вільного. Земля, яка ввібрала у себе силу потрясінь, передавала їх кожному з нас, хто на ній народжувався. Ці суперечності Величі Духа та його знемоги, звершень та упадку, йшли хвилями, які міняли одна одну, надаючи час для відновлення сил, щоб здолати ще щось нове, якусь нову вершину. Кожен із тих, хто йшов, всотали зі свого дитинства в різних варіантах цей Дух і він проявлявся в нас протягом усього життя. Злети і падіння, перемоги і поразки Української Революції були способом нашого духовного просування. Часом вони набували аж надто трагічних барв, коли почуття трагізму в душі жалібною наміткою застилало миттєві спалахи радісних станів. Але кожен раз після кожної перемоги або навіть поразки ми ставали вищими в дусі, ми ставали сильнішими.

Аналіз засвідчив, чому на кожному етапі не вистачало сил. Найважливіше, чого не було зроблено на початку Незалежності – не була заборонена комуністична партія як злочинна організація, на руках якої кров українського народу, і не проведена люстрація. На ці акти першому скликанню Верховної Ради України забракло сил.

Але ж, коли говорити про люстрацію, то вона неможлива без кадрової політики! Вони йдуть у парі. Люстрація, це, по суті, інструмент заміни старих еліт – новими. А в нас на початку дев'яностих не було достатньо кадрів. А коли не відбулася ця заміна, коли до влади приходять українофоби, то і справжньої Незалежності також ще нема.

Так! Без зміни еліт Україна залежна!

Залежна від тих старих кадрів, які вийшли із кравчуківського "червоного ЦК" та кучмівської кишені "червоних директорів". Ні колишні комуністи, ні кучмівські кадри глибинних змін Україні не могли принести і не принесли. Тому, якщо ми хочемо домогтися повної Незалежності, повинні зробити те, чого не зробили попередні скликання Верховної Ради – заборонити комуністичну партію й забрати з влади кучмівські кадри.

Багато звучить зараз закликів припинити конфронтацію й досягати певних домовленостей з владою. А хто поставив собі питання: що таке наша минула і теперішня влада? Це лише просто елементарна неграмотність-необізнаність і зажерливість, чи – проект іноземних спецслужб? Бо ж хто не підтримує з мудрих людей курс на порозуміння? Та як можна порозумітися з тим, хто з тобою сидить за столом й веде розмову про консолідацію, а під столом штрикає тебе ножем і намагається перерізати головну артерію життя – Національну сферу?

Народний Рух вже мав такий досвід наприкінці 1989-го. Влада запропонувала взяти курс на консолідацію й ми пішли назустріч: в Тернополі спільно із владою провели перший мітинг під таким гаслом. А далі почалося підступне захоплення демократичних організацій, перевороти в керівних органах, ледь не арешти. Виявляється, консолідація в їхньому розумінні – це виконання владних директив і дотримання заборон ТІЛЬКИ для опозиції.

Після спільного мітингу влада згадала, що вона – окупаційна, а Народний Рух згадав, що він – в окупації. А далі ми порозумнішали і взяли курс на остаточну зміну системи влади. На жаль, її не вдалося здійснити в повному обсязі.

Сьогоднішня ситуація аналогічна. Закликати взяти курс на консолідацію – це знову будувати свою хату на піску. У Нації та неукраїнської влади – різні завдання. Нація хоче національного, влада хоче це національне продати Росії або просто знищити. Не може відбутися порозуміння у вовка з вівцею. Надто різні бажання у них. Це треба розуміти і не будувати собі ілюзій.

Чи, може, нам добре у наших ілюзіях і ми не хочемо нічого міняти? Але як можна, знаючи Правду, нічого не міняти? Хіба не зрозуміло, що темна сила добровільно не випустить з рук владу, вона – це вампір, який живе лише за рахунок визиску, і хіба не зрозуміло, що кожну цеглинку свободи й добра треба випікати на вогні боротьби? Тож чи готові ми не лише "чути, почути і думати", як було сказано вище, а й діяти?!

Але чому я вірю в Україну? Тому що яким би потужним не було Зло – Бог сильніший! Якими би сильними не були носії Зла, завжди сильнішими є носії Добра. Свідченням того є наша столітня боротьба, яка затихає лише за певних обставин, на певному етапі й на певний час, щоб поновити сили й піднятися знову. Згадаймо: затихло ОУН-УПА – піднялися шістдесятники, затихли по тюрмах вони – піднялися сімдесятники, посадили їх – піднялися вісімдесятники. Адже рухівці народжувались та піднімалися протягом 89-го на їхньому фундаменті!

Отож згадаймо, коли настав наш час – час Народного Руху (1989–1991рр.), ми піднялися на боротьбу і завершили перший етап здобуття Незалежності України. Завдання виконано. Народний Рух був таким масовим, що охопив всю Україну, всі її області, дійшов у найвіддаленіші кутки. Хто не був активним рухівцем, то симпатизував йому. Це був справді вияв народу.

А якою була роль його керівників та активістів?

Мрійники написали Програму Народного Руху України за перебудову, мріючи про косметичні зміни в межах оновленого СРСР (на початках неможливо було по-іншому заявляти). Ця робота повторила кроки керівників УНР, тих, хто писав її Програмні документи.

Їхню мрію підхопили патріоти-націоналісти і повели народ до повної Незалежності. Ці люди повторили лави ОУН-УПА, бійців Холодноярської республіки, січових стрільців, махновців, армійців Петлюри (незгодних з напівлояльними кроками керівництва УНР щодо Росії), а також інші більші й менші повстанські загони, села, якими палала вся Україна. Це була наймасовіша лава Нескорених Духом українців. Усі вони, активно чи потенційно, були рухівцями. Вони і становили патріотичні сили кінця ХХ ст.

Здобуту незалежність у національних патріотів-рухівців вкрала компартійна номенклатура, здійснивши державний переворот: спочатку змінила Регламент ВР, а потім розпочала тотальний наступ на знищення усіх громадських демократичних організацій – Рух, Меморіал, Товариство української мови. Почерк відомий. Так свого часу зробив Ленін. У той самий ленінський спосіб в Україні до влади прийшли негідники.

І на початку ХХ ст., і наприкінці його, Українській Національній революції забракло сил. Надто потужного ворога треба було здолати.

А що далі?

А на початку дев'яностих змінили статус Української РСР на Україну!

ХХІ ст. розпочалося потужною політичною акцією "Україна без Кучми!".

Затихла ця акція – піднявся Помаранчевий Майдан, який дав колосальний результат – Національна свідомість українців піднялась на вищий рівень! Хай там що було потім, але найбільшим досягненням стало те, що післямайданно-помаранчевий українець став іншим. Він мислить зараз іншими категоріями цінностей, іншим розумінням майбутнього, іншим світоглядом – вищим! І це – найвартісніша цінність Майдану, яка змінила нас назавжди. Політичні лідери приходять і відходять, а ті цінності, які розквітли у наших душах, залишилися з нами.

Помаранчевий колір – це колір високого патріотизму і любові до Нації. Ми змінилися, ми стали кращими, вищими і з позиції теперішньої свідомості ми зможемо домогтися такого майбутнього, якого варті.

Все, що було до цього (усе ХХ ст. і Помаранчевий Майдан ХХІ ст.) – це лише певні етапи у нашій боротьбі за Незалежність України.

То що нам робити далі?

Підніматись на боротьбу! Іншого шляху немає.

Не кожна революція увінчується остаточною перемогою, але кожна революція веде до неї, бо має здатність повторюватись доти, доки не отримає повної й остаточної перемоги! Тому ми знаємо, що наша боротьба триває.

НАША МОВА КАЛИНОВА...

ЯК МИ ГОВОРИМО І ПИШЕМО

НЕПРАВИЛЬНО	ПРАВИЛЬНО
Тепла ладоня…	Тепла долоня…
Листки з книжок…	Аркуші з книжок…
Користуються льготами…	Користуються пільгами (мають пільги)…
Мов пелена спала з очей…	Мов полуда спала з очей…
Домашні тварини…	Сільські тварини…
Сонний вигляд…	Заспаний вигляд…
У нього тяжкий характер…	У нього важка вдача…
Хитрий на видумки...	Мастак на вигадки...
Хлібо-булочні вироби…	Хлібобулочні вироби…
Прийняти за чисту монету…	Сприймати за щиру правду…
Жартувати з вогнем…	Гратися з вогнем…
Обдати кип'ятком…	Облити окропом…
Полум'я обійняло споруду…	Полум'я охопило споруду…
Розбивати палатки…	Ставити намети…
Страждають частим головокружінням…	Мають часті запаморочення…
Ведуча фірма світу…	Провідна фірма світу…
Не сьогодні, так завтра…	Як не сьогодні, то завтра…
Одержати фігу з маслом…	Дулю з'їсти (облизня спіймати)…
Поговорити по душам…	Поговорити щиро, відверто…
Обіцяного три роки ждуть…	Казав пан кожух дам, та слово його тепле (ждали, ждали, та й жданки розгубили; ждали, ждали, й годі сказали)…

Підготувала Марія ВОЛОЩАК

Практичні посібники Марії Волощак **"Неправильно – правильно. Довідник з українського слововживання", "Збірник мовностилістичних порад лінгвістів, літературознавців, публіцистів", "Складні випадки правопису та відмінювання прізвищ і географічних назв"** можна замовити тел. 044-353-19-77, моб. 050-385-91-86, e-mail: voloschak@yandex.ru

Видавець Конгрес Українських Націоналістів
Засновник та шеф-редактор Степан Брацюнь
Редакційна колегія Іван Белебеха, Іван Головацький, Ярослав Радевич-Винницький.

Адреса редакції: 01001, вул. Хрещатик, 21, пом. 111, м.Київ; тел./факс (044) 279-78-08 e-mail: nacija@ukr.net

Адреса видавця: 01004, вул. Антоновича, 36, м. Київ, тел./факс 235-37-61

Реєстраційне свідоцтво: Серія КВ № 7970, видане Державним комітетом інформаційної політики, телебачення та радіомовлення України 08.10.2003 р.
Передплатний індекс: 09715
Банківські реквізити: СПД Брацюнь Степан, р/р №26008013932801 у філії "Центральне регіональне управління ВАТ "Банк "Фінанси і кредит", ТОВ м. Київ, МФО 300937, ЄДРПОУ 2305606776

Газету набрано і зверстано у комп'ютерно-видавничому центрі Конгресу Українських Націоналістів.
Газету видрукувано у ТОВ "Поліграфічна компанія "Інтерекспресдрук"
Замовлення №
Наклад 14 000 прим.
Ціна договірна

Реклама приймається тільки від національного товаровиробника. За достовірність реклами редакція відповідальності не несе.
Відповідальність за достовірність фактів несе автор. Редакція не завжди поділяє точку зору автора. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати матеріали.
Рукописи не рецензуються і не повертаються. Листування лише на сторінках газети.

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9